

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

11. An Regulares possint habere Oratoria in eorum Monasteriis? Et an eorum privilegia circa hoc sint à Concilio Tridentino revocata? Et an in prædictis Oratoriis, quæ solent esse in Monasteriis, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

sacrosancti. Eccles. Simanc. de Cath. instit. tit. 25. num. 11.
 Quod maximè procedit, quando in dispositione consideratur splendor dignitatis: tunc enim non minùs habet locum in Episcopo titulari, quam in quocumque alio Episcopo. Hinc dispositio Sacri Concilij Tridentini *sess. 23. cap. 5. de reform.* quod causa Episcoporum criminales cognoscantur à solo Summo Pontifice, habet locum etiam in Episcopo titulari, Simanc. *loco citato.* Hoc idem est dicendum in materia concernente Ordinem: quia etiam in his nulla est differentia inter Episcopum titulum, & alios, *cap. 1. de ord. ab Episcopo, qui renunciavit Episcopatu, cap. Post translationem, de renunciatione.* Ergo dicendum est in casu nostro, Episcopum titulum gaudere eodem privilegio, quo gaudent ceteri Episcopi: Sed hæc omnia dicta esse volo stando in rigore iuris: nam, si adesset praxis, & consuetudo in contrarium, puto non esse ab illa recedendum.

RESOL. X.

An Prælatis habentes iura Episcopalia, & præsertim Archimandrita, Messanensis, Abbas S. Lucia, Abbas Guastalla, Archipresbyter Carpi, & similes, possint in eorum domibus seu Palatiis habere Oratorium, & in eo celebrare, vel audire Missam, & aliquando dispensare, ut celebretur extra Ecclesiam?
Et inferri, quod supradictorum Palatia gaudent Ecclesia Immunitate, & eorum familiares gaudent privilegio fori.

Et deducitur privilegium Immunitatis Palatii Episcopalis habere locum etiam in Palatiis Inquisitorum, & Prælatorum, qui habent iura Episcopalia, & territorium distinctum, ut sunt supradicti Abbates: &c. Ex p. 9. tit. 1. Ref. 48.

§. 1. **P**RO sententia affirmatiua potest adduci noua opinio Iurisperiti Ioan. Baptistæ Ciarlinij in *controu. forens. tom. 2. cap. 198. n. 31.* nempe, privilegium immunitatis Palatii Episcopalis habere locum etiam in Palatiis Inquisitorum, & Prælatorum, qui habent iura Episcopalia, & territorium distinctum, velut est Abbas Guastalla, & Archipresbyter Carpi, quoniam æquiparantur Episcopis in omnibus, quæ non sunt Ordinis, & ab illis sola consecratione differunt, ut probat Sanchez *de matrim. lib. 8. disp. 2. n. 12.* & Diceselani appellacione comprehenduntur, ut docet idem Sanchez *lib. 3. disp. 29. n. 16.* Gratianus *discept. for. tom. 2. cap. 212. num. 9.* ac Ordinarij vocantur, ut patet ex Barbofa *de potest. Episc. par. 1. alleg. 32. n. 0. & 31.* Quinimò Decreta Concilij Tridentini habere locum in his Prælatis habentibus iura Episcopalia, tradit ex Riccio Belletus *post disquisit. Cler. §. unico de iurisdictione Abbatis S. Michaelis de Clusa, n. 8. in fine.* Quod etiam confirmatur, quod supradictorum familiares gaudent privilegio fori, ac ut gaudet familia Episcopi, ut tradit Ciarlinus in *contr. tom. 1. cap. 20. n. 29.* ergo ex his omnibus aliquis potest dicere, supradictam Archimandritam, & alios Prælatos gaudere privilegio, quo gaudet Episcopus circa Oratorium priuatum sui Palatii.

2. Sed his non obstantibus, negatiua sententia tenenda est, ut patet ex praxi, & consuetudine, quæ est optima legum interpres; & ideo sub nomine Episcopi in cap. *Quoniam de privilegio. in 6.* non intelliguntur Prælatis habentes iura Episcopalia, sed solum, & dumtaxat verè, & propriè Episcopi quoad dignitatem, & Ordinem: & idè extenderetur tale privilegium ultra verborum proprietatem contra iuris regulas.

3. Dices: Cardinales non sunt Episcopi, & tamen

gaudent hoc privilegio, Respondeo, Cardinales gaudere omnibus priuilegijs, quibus gaudent Episcopi. Adde, quod dicto privilegio Cardinales fruuntur etiam ex approbatione Pontificis.

4. Et si opinio contraria esset admittenda, dicendum etiam esset, Vicarium Episcopalem posse etiam gaudere hoc privilegio: quia sub nomine Ordinarij etiam comprehenditur, ut probat Petrus *de resignat. benefic. lib. 3. quest. 22. n. 29. & segg. cum Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 25. num. 10. & disp. 29. num. 4. & 5.* Sed hoc est contra praxim, & consuetudinem Ergo, &c.

5. Confirmatur nostra sententia ex doctrina Trulench in *Bullam Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 3. n. 4.* Cenedi in *questionib. can. q. 44. n. 6.* Rodriguez in *gg. Regul. tom. 1. q. 43. art. 6.* & aliorum assententium, inferiores Prælatos etiam habentes quasi Episcopalem iurisdictionem, non habere facultatem concedendi licentiam, ut et causa iusta possit quis celebrare extra Ecclesiam: ergo, si non habent hanc facultatem pro alijs, signum est, quod nec etiam pro ipsis habent; ut in simili difficultate dixit Portel. in *respons. Regul. tom. 1. part. 3. cap. 20. num. 10.* Non bene itaque dixit Henriquez *libro 9. cap. 27. num. 2. in Glossa lit. D.* quod aliquando etiam Abbas magnus dispensat, ut celebretur extra Ecclesiam: quod etiam malè videtur approbare Petrus *de officio Sacerd. lib. 1. c. 6. dub. 3. n. 23.*

RESOL. XI.

An Regulares possint habere Oratoria in eorum Monasterijs?

Et an eorum privilegia circa hoc sint à Concilio Tridentino reuocata?

Et an in prædictis Oratorijs, quæ solent esse in Monasterijs, claustris, infirmarijs, &c. possint etiam Sacerdotes seculares celebrare?

Et notatur supradicta Oratoria benedictione non egere, & per consequens Oratoria polluta non indigent recomilatione.

Et aduertitur prædictam deprivationem Oratorij necessario faciendam esse à Provinciali, & si in aliqua Regione non adsit Provincialis à Patre Generali, & videant Regulares, si hoc obseruent. Ex part. 9. tractat. Ref. 32.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, ex privilegijs, quæasserunt Doctores communiter. Sed difficultas est, an sint reuocata à Concilio Tridentino: Et negatiuam sententiam ego olim docui; & me citato tenet Auerfa *de Sacram. Euchar. q. 11. sect. 14.* Sed audiamus Hieronymum Garciam in *summa Theol. tom. 3. tract. 3. diffie. 8. dub. 2. punct. 3. num. 39.* vbi me citato sic ait: [Estos privilegios puestos estan reuocados por el Concilio Tridentino, y que no pueden vlar oy dulos los Regulares en mas prouable y mas comun, sienlenlo assi muchos Doctores, à los quales referen, y figuen Nauarrus in *summ. cap. 15. num. 81.* Suarez *disp. 81. sect. 3.* Reginaldus *lib. 29. num. 178.* Miranda in *Manual. tom. 1. quest. 40. art. 9.* Becanus *cap. 25. cit. n. 2.* Fagund. *lib. 3. c. 17. n. 16.* Tambur. *q. 6. n. 4.* Petrus *tom. 1. suorum privilegiorum, Constit. Pyrrhi. §. 7. num. 27.* & Lezana *tom. 1. cap. 21. num. 14.* y para mi es cierta esta conclusion. Lo vno, porque el Decreto del Concilio Tridentino concluye con estas palabras: *Non obstantibus quibuscumque privilegijs, & exemptionibus.* Lo otro, porque Gregorio XIII. en la Bulla, que concede à la Compania, para que pueda vlar de Altar portatil en las misiones, que es la 67. deste Pontifice. in 2. tom. Bullarj Cherbini, entra con estas palabras: *Vsum Altaris viciui Societatis vestrae, & fœderis*

recreationis Paulo Papa III. concessum, deinde à Concilio Tridentino emiserit sublatam, vobis eatenus restitutum, &c. [No pudo decirlo mas claro. A la razon contraria respondo, que el permitir, ò no permitir esto los Obispos no puede variar la fuerza del precepto. Proestitico, ni reuocar el Concilio; à la mucho puede agravar la pena de la transgressión, porque sin dependencia de la pena, que puede poner el Obispo, estan reuocados; y los Autores de la contraria opinion lo van casi concediendo en los discursos, y distinciones, que hazen, y assi los priuilegios que han de valles, quanto à este punto de vsar Altar portatil, son los concedidos despues del Concilio. Y quando demos, que los antiguos estan reuocados, así està vno de Gregorio XIII. à la Compania, que commença *Decret Romanum Pontificem*, y es despues del Tridentino, en que concede. *Quod in Oratorijs, & Capellis, que ipsius Societatis Priuaticales per se in Domibus Collegijs, & alijs locis, ubi aliqui Societatis residebunt, approbauerint, & ad officina officia celebrari possunt.* de cuyo priuilegio gozauian las demas Religiones por participacion, como lo afirma Suarez *sect. 3. citata exceptione 4.* Rodriguez *num. 1. 99. Regul. quest. 43. art. 4.* Naldus *verb. Missa, num. 1. 12. Fagunaz lib. 3. cap. 13. num. 17.* Reginald *lib. 29. num. 17.* Pero que seria, si el Obispo Diocesano conuocasse en virtud del Tridentino, *sess. 21.* respondo nouissime Lezana *tom. 3. verb. Altare, num. 14.* Diana *part. 6. tract. 8. resol. 39.* que aun es muy prouable, que podrian, porque el Concilio, quando les da poder à los Obispos, *ne permittant celebrare.* habla de las casas priuadas de los seculares, y no de las de los Religiosos. A mas de que vn famoso priuilegio de Pio I V. à los Canonigos Regulares S. Saluatoris Lateranensis, de quo lo refieren Peyrinis, Peregrinus, & Diana, el qual derogal al Concilio.] Ita Garcia, cui etiam adde Lezana in alio loco, nempe, *tom. 2. cap. 21. n. 14.* sic asserens: [In Oratorijs etiam, quae solent esse in Religiosorum Monasterijs, Claustris, Infirmarijs, &c. videtur posse Religiosos celebrare Sacramentum Missae, propter priuilegia adducta, quae quoad hoc non videtur reuocata.] Hæc Lezana, qui *tom. 4. verb. Oratoria, num. 6.* optimè addit, quod in Oratorijs, quae sunt in Domibus Religiosorum, priuilegia Societatis huius participantium, iuxta concessionem Greg. XIII. facta deputentur ad Missam celebrandam à Prouincialibus, poterunt ibi Sacerdotes alij non Regulares celebrare. Idem etiam docet Suarez *tom. 3. in. 3. p. disp. 81. sect. 3.* Vide etiam Cardinalem Lugum *de Sacram. Euchar. disp. 20. n. 1.* & nouissime me citato Bassaum in *Eucl. mor. verb. Missa, 4. n. 1.*

1. Nota hic obiter, iupradicta Oratoria non indigent benedictione, neque postquam est constructum, in eis celebretur, sed sufficere lapidem sacrum, super quem Christus sub speciebus panis, & vini sacrificatur. Quod probatur: tum quia in Rituali Pauli vix in mentio solum de Ecclesijs & Oratorijs publicis; ergo signum est, illa non indigere benedictionibus praedictis, aliter Rituale illis propriam, vel communem benedictionis, ne videretur mancus Author in assignandis tribus. Tum, quia Oratoria polluta non egent reconciliatione, ea ratione, quia locus non polluitur, nisi prius fuerit consecratus, aut benedictus, secundum Suarez *tom. 3. disp. 81. sect. 4.* Emmanuelle Sa *verb. Ecclesia, num. 13.* ex eisdem, & Conincho, *Oratorijs celebrari posse sine illis benedictionibus, quae in vsum sine illis deducit.* Ex quibus colligitur alia ratio, cur possint fundari sine licentia Episcopi: quia idem illius licentia exigitur, vt primarium

lapidem benedicat: ergo, si non est necessaria benedictio, neque licentia ad eam. vide Ioan. Henriquez *in 99. pract. sect. 12. quest. 26.* Itaque, licet de iure communi Missa celebrari non possit, nisi in locis ab Episcopo consecratis, aut benedictis ex cap. *Nullus, de consecrat. dist. 1.* non videtur tamen necessaria, quod loca, in quibus vi praesentis priuilegij dicitur posse celebrari, sint modo dicto benedicta. Ducor, quod Sanchez *lib. 9. de matrim. disp. 15. num. 39.* ex Abbate, & alijs, docet, Oratoria, etiam nunquam benedicenda, aut consecranda, sint, si tamen ad publica officia diuina semel ab Episcopo deputentur, locis sacris annumeranda esse, eò quod talis deputatio sit ad instar benedictionis. Possent autem in dictis Oratorijs Sacerdotes etiam seculares celebrare, docet Quintana *duenas loco ubi infra, & Garcia ubi supra numero 33.*

3. Et idem ad confirmationem, iupradictorum apponam verba Marchini *de Sacram. Ordinis, tract. 3. part. 3. c. 9. n. 13.* sic asserentis: [Quæres, an Praelati Regulares possint in suis Domibus deputare, iuxta Oratoria, in quibus, absque alia Ordinarij, vel Summi Pontificis licentia, Missas facere possint, non solum omnes illius Ordinis Religiosi, sed etiam Presbyteri seculares. Respondeo, id posse Generales, vel Prouinciales, etiam non requisita Episcopi licentia, dummodo Oratoria ad diuinum cultum tantum sint deputata. Sic Gregorius XIII. Societati Iesu per Breue, quod incipit: *Decret Romanum Pontificem*, quod refert in *Compendio priuilegiorum, eiusdem, tit. Oratoria, & in nostris priuilegijs, sub tit. Missa, §. 1.* quo priuilegio fruuntur alij Ordines Mendicantes, & non Mendicantes, per mutuam communicationem.] Ita ille: cui adde Azorium *tom. 1. lib. 1. cap. 26. q. 9.* Fagundez *præcept. 1. lib. 3. cap. 13. num. 17.* quicquid in contrarium dicat Bonacina *de Sacram. disput. 4. quest. vlt. punct. 9. tom. 10.* Vide etiam Pellizzarium in *Manual. Regul. tom. 3. tract. 8. cap. 5. sect. 2. num. 65.* Vbi ex priuilegio Gregor. XIII. Societati concessio obferuat, deputationem Oratorij necessariò faciendam esse à Prouinciali, & si in aliqua Religione non adit Prouincialis, à Patre generali. Videant Regulares, si hoc obferuent.

Sup. hoc inf.
in Ref. 6.
§. Sed hic.

RESOL. XII.

An Regulares etiam in Grangijs possint constituere Oratoria?

Et quid, si Episcopus loci repugnet?

Et an in dictis Grangijs, & Oratorijs non solum possint celebrare Regulares, sed etiam seculares, vel saltem vnus, vel alter benef. flor, aut amicus?

Idem est de audientibus Missam in praedictis Oratorijs.

Et an iupradicta Oratoria non indigeant benedictione, & per consequens, & si polluta fuerint, non indigent reconciliatione; & quando indigeant, à suis Praelatis etiam localibus benedici possunt.

Et aduertitur, quod in praedictis Oratorijs ex priuilegio Alexandri VI. concessio Cisterciensibus possunt Regulares ibi diuina officia celebrare, & familiaribus, & Vassallis Sacramenta Eucharistia, & Penitentia ministrare, absque licentia Ordinarij.

Et notatur, quod Praelati Regulares possunt approbare, & designare Oratoria non solum in Monasterijs, & Grangijs, sed etiam in locis, in quibus recreationis causa proficiuntur.

Et docetur Ordinarium non habere ius visitandi Oratoria Regularium ruri constructa etiam si campanam habeant pendentem è turri.

Et